

חוק זכויות החולה

קליטת עובד חדש

מצוינות רפואית בגישה אישית

חוק יסוד כבוד האדם וחירותו התשנ"ב - 1992

ארבע שנים לפני חקיקת חוק זכויות החולה נחקק חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. משמעות היותו חוק יסוד הינה בעובדה שעל כל חוק שנחקק לאחריו להלום את ערכי החוק ואסור לאף חוק לסתור את הוראות חוק היסוד אלא במקרים מיוחדים.
סעיפי חוק היסוד שנוגעים לענייננו:

סע' 2:

"אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם."

סע' 4:

"כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו".

סע' 7(א):

"כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו".

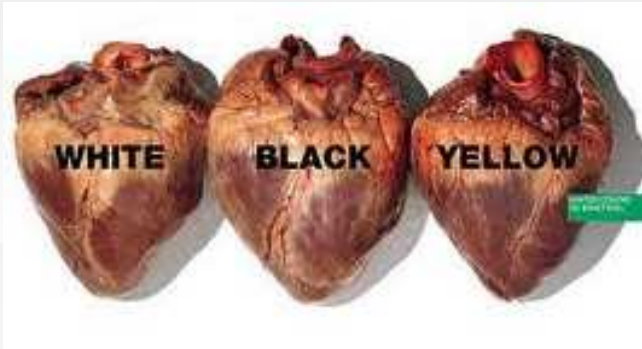

חוק זכויות החולה התשנ"ו - 1996

"חוק זה מטרתו לקבוע את זכויות האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו".

זהו סעיף המטרה של החוק. מעניין לשים לב שהחוק קבע שהוראותיו חלות כבר מרגע שמטופל פונה לבקש טיפול רפואי – גם אם בסופו של דבר המטופל לא יעבור טיפול רפואי, הוראות החוק חלות על עצם הפנייה בבקשה לקבל טיפול רפואי.

סע' 4 – איסור הפליה:

מטפל או מוסד רפואי לא יפלו בין מטופל למטופל מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא או מטעם אחר כיוצא באלה.

הגדרת מטפל – "רופא, רופא שיניים, סטז'ר, אח או אחות, מיילדת, פסיכולוג, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, קלינאי תקשורת, תזונאי-דיאטן, קרימינולוג קליני, פודיאטר, פודיאטר מנתח, כירורפרקט, וכן כל בעל מקצוע שהכיר בו המנהל הכללי, בהודעה ברשומות, כמטפל בשירותי הבריאות המנכ"ל הוציא עדכון שכלל מקצועות בריאות נוספים עליהם חלות הוראות החוק.

סעי' 5 – טיפול רפואי נאות:

מטופל זכאי לקבל טיפול רפואי נאות, הן מבחינת הרמה המקצועית והאיכות הרפואית, והן מבחינת יחסי האנוש.

סעיף 6 (א) – מידע בדבר זהות המטפל:

מטופל זכאי למידע בדבר זהותו ותפקידו של כל אדם שמטפל בו.

החובות הנובעות מזכות זאת נקבעו ע"י מנכ"ל משרד הבריאות –

❖ ענידת תג זיהוי

❖ הצגה עצמית של העובד בפני המטופל – שם ותפקיד

סעיף 6 א - זכות לנוכחות מלווה בטיפול רפואי

(א) מטופל זכאי לכך שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו (להלן - מלווה), יהיה נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, ובלבד שהמלווה לא יתערב במתן הטיפול הרפואי.

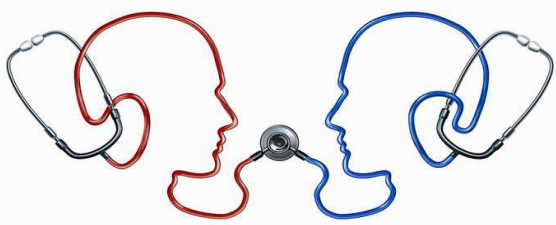
יש חשיבות רבה לנוכחות מלווה לצד המטופל, נוכחותו עשויה להרגיע ולסייע במקרים בהם המטופל מתקשה בפעילויות בסיסיות. יחד עם זאת ישנם מצבים בהם נוכחות מלווה עלולה להפריע למטופל, למטופלים אחרים או לצוות ולכן בא סעיף ב' ומסייג את המקרים בהם ניתן לקבוע כי לא ישהה מלווה לצד המטופל.

סעיף 6 א - זכות לנוכחות מלווה בטיפול רפואי

- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מטפל רשאי שלא לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, אם סבר שיש בנוכחותו כדי -
- (1) לפגוע בבריאות המטופל, המלווה או מטופלים אחרים;
  - (2) לפגוע באיכות הטיפול הרפואי שניתן למטופל, בסיכויי הצלחתו של טיפול כאמור, או לפגום באפשרות לקבל מהמטופל מידע הנדרש לשם הטיפול הרפואי; **סעיף זה מסייע במקרים בהם יש חשש שהמלווה גרם לפגיעתו של המטופל ונוכחותו באה לוודא שהמטופל לא יחשוף זאת.**
  - (3) להפריע הפרעה ממשית לעבודת המטפל או הצוות המטפל;
  - (4) לפגוע בפרטיות של מטופלים אחרים, ולא ניתן למנוע את הפגיעה באמצעים סבירים אחרים.
- (ג) סבר המטפל כי אין לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת הטיפול הרפואי בשל אחת מהעילות המנויות בסעיף קטן (ב), יסביר למטופל את הטעם לכך ויאפשר למלווה, ככל הניתן, להיות נוכח סמוך לאחר מתן הטיפול הרפואי.

סע' 7 – דעה נוספת:

”מטופל זכאי להשיג מיוזמתו דעה נוספת לעניין הטיפול בו ;
המטפל והמוסד הרפואי יסייעו למטופל בכל הדרוש למימוש
זכות זו.”

המטופל או משפחתו הם הגורמים שיפנו למומחה החיצוני והם אלו שישלמו לו. מאיתנו מצופה שנעמיד את הרשומה לעיונו של אותו מומחה, נצייד את המשפחה בסיכום ביניים במידה והם מבקשים זאת ונשתף פעולה עם המומחה.

אם נשים בצד את האגו שלנו נמצא כי חוות דעת מומחה אחר יכולה לסייע לנו – אם הוא מצדד בגישתנו אזי המטופל ירגיש ביטחון בטיפול שלנו. במידה והמומחה מציע טיפול אחר אזי אנו יכולים לקבל את המלצתו או להבהיר למטופל שאנו לא נוקטים בגישה זאת ולאפשר לו לבחור היכן הוא רוצה לקבל את הטיפול. בכל מקרה המטופל ירגיש שהבחירה בידו והוא יהיה יותר שלם איתה.

סע' 10 – שמירה על כבודו ופרטיותו של המטופל:

(א) מטפל, כל מי שעובד בפיקוחו של המטפל וכן כל עובד אחר של המוסד הרפואי ישמרו על כבודו ועל פרטיותו של המטופל בכל שלבי הטיפול הרפואי.

חובה זאת חלה על כל עובד של המרכז הרפואי, גם אם הוא לא נכלל בהגדרת מטפל.

עלינו להפגין רגישות למטופלים אשר נמצאים במצב רגיש במקום לא מוכר. פעולות קטנות כמו דפיקה על הדלת לפני שנכנסים או הסטת הוילון יכולות לסייע למטופל בשמירה על כבודו ופרטיותו.

הסכמה מדעת – הוראות עיקריות

- ❖ חובה לקבל מהמטופל הסכמה מדעת לפני כל טיפול רפואי – גם נטילת בדיקות ומתן תרופה הם טיפולים הדורשים הסכמה מדעת.
- ❖ המידע שיימסר למטופל לצורך קבלת ההסכמה יהיה רחב ויכיל דיאגנוזה ופרוגנוזה, סיכויים וסיכונים, תופעות לוואי וכו'.
- ❖ הסכמה לפרוצדורות מסוימות מחייבת חתימה בכתב – פירוט הפעולות הדורשות חתימה בכתב מופיע בנוהל ביה"ח - "הסכמה מדעת".

הסכמה מדעת – הוראות עיקריות

❖ ניתן לתת טיפול למטופל שאינו יכול לתת הסכמתו (מחוסר הכרה, קטין, מצב נפשי) –

✓ אם לא ידוע על התנגדות האפוטרופוס.

✓ אם לא ניתן לקבל את הסכמת האפוטרופוס.

❖ טיפול רפואי דחוף הדורש חתימה בכתב, הדרוש למטופל כמפורט לעיל, מחייב חתימה של שלושה רופאים.

❖ טיפול רפואי כדלקמן שאינו דחוף ואין למטופל אפוטרופוס – יש לפעול למינוי אפוטרופוס.

סע' 16 – מינוי בא כוח למטופל

(א) מטופל רשאי למנות בא כוח מטעמו שיהיה מוסמך להסכים במקומו לקבלת טיפול רפואי. בייפוי הכוח יפורטו הנסיבות והתנאים שבהם יהיה בא הכוח מוסמך להסכים במקומו של המטופל לטיפול רפואי.

ייפוי כוח נותן אפשרות למטופל לקבוע בעודו צלול מי יקבל החלטות בענייניו הרפואיים כאשר הוא יוכל לקבל החלטה.

ישנם נוסחים שונים של ייפוי כוח. חשוב שכל המטפלים יהיו מודעים לקיומו של טופס זה במקרה בו מיופה כח של המטופל מציג בפנינו טופס זה.

בכל מקרה של ספק יש לפנות אל היועצת המשפטית לבדיקת תוקף הטופס.

סעי' 17 - חובת ניהול רשומה רפואית

(א) מטפל יתעד את מהלך הטיפול הרפואי ברשומה רפואית; הרשומה הרפואית תכלול, בין היתר, פרטים מזהים של המטופל והמטפל וכן תכלול מידע רפואי בדבר הטיפול הרפואי שקיבל המטופל, עברו הרפואי כפי שמסר, אבחון מצבו הרפואי הנוכחי והוראות טיפול; ואולם תרשומת אישית של המטפל אינה חלק מהרשומה הרפואית.

הרשומה הרפואית היא הכלי הכי חשוב לתקשורת בינינו המטפלים. על מנת שהמידע ישמר ויועבר למטפלים נוספים בהמשך חשוב לתעד את מהלך הטיפול במדוייק.

מה שלא נרשם לא יזכר ולא נוכל להוכיח ולהציג בעתיד את הרפואה הטובה שביצענו.

- ❖ (א) מטופל זכאי לקבל מהמטפל או מהמוסד הרפואי מידע רפואי מהרשומה הרפואית, לרבות העתקה, המתייחסת אליו. **טיפול בבקשה לקבלת עותק מלא של הרשומה יעשה על ידי מחלקת רישום ומידע רפואי.**
- ❖ (ב) חבר בצוות המטפל רשאי למסור למטופל מידע רפואי בתחום עיסוקו בלבד ובתיאום עם האחראי על הצוות.

סע' 19 – שמירת סודיות רפואית

מטפל או עובד מוסד רפואי, ישמרו בסוד כל מידע הנוגע למטופל, שהגיע אליהם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.

חובה אתית ראשונה במעלה שאנו חבים כלפי המטופלים אשר חושפים בפנינו את מצבם הרגיש והאישי.

מצבים שונים בהם אנו עלולים להיכשל:

- שיחות בפרוודורים ובמעליות – לעיתים אנו מתחילים שיחה בעניינינו של מטופל בחדר צוות ומבלי ששמנו לב התחלנו ללכת יחד ויצאנו מתחומי חדר הצוות או המחלקה. אם נמשיך את השיחה אנו עלולים לחשוף מידע אודות מטופל בפני גורמים אחרים שנמצאים סביבנו ולפגוע בסודיות המידע. יש להקפיד לשוחח אודות מטופלים רק במקומות "בטוחים".
- רשומות חשופות.
- אנשי צוות שאינם מעורבים בטיפול.
- אדם מוכר בשטח בית החולים.

- רשומות חשופות – תיקים או מסמכים עם פרטי מטופלים על גבי דלפק, מדבקת מטופל המודבקת על החלוק גם היא רשומה רפואית ויש להימנע מכך.
- אנשי צוות שאינם מעורבים בטיפול – יש להקפיד לערב בעניינו של מטופל רק אנשי צוות שמעורבים בפועל בטיפול. איש צוות שאינו מעורב בטיפול במטופל אינו צריך להיות חשוף למהלך הטיפול בו.
- המרכז הרפואי שלנו הוא משפחתי וקהילתי, כפועל יוצא אנו עשויים להיתקל פעמים רבות בשכנים ומכרים שמגיעים לקבל טיפול במרכז הרפואי. יש להקפיד ולשמור בסוד את עובדת ביקורם במרכז הרפואי אף אם לא נמסר פרט רפואי מעבר לכך.

ישנם מצבים בהם ניתן למסור מידע רפואי אודות מטופל לגורם אחר -

סע' 20 – מסירת מידע רפואי לאחר

(א) מטפל או מוסד רפואי רשאים למסור מידע רפואי לאחר בכל אחד מאלה:

(1) המטופל נתן את הסכמתו למסירת המידע הרפואי. **במסגרת**

חתימה על כתב ויתור על סודיות

(2) חלה על המטפל או על המוסד חובה על פי דין למסור את

המידע הרפואי. **על פי חוק או על פי צו בימ"ש**

(3) מסירת המידע הרפואי היא למטפל אחר לצורך טיפול

במטופל; "...

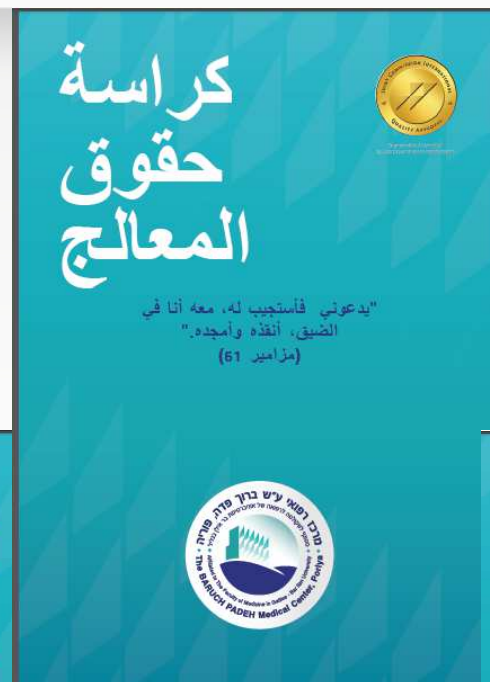

חוברת זכויות המטופל המכילה את עיקרי החוק מחולקת לכל מטופל שמתאשפז במרכז הרפואי

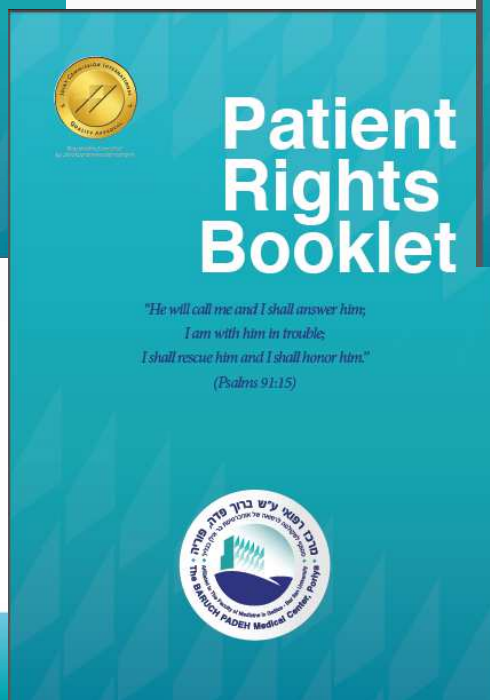

**חוברת
זכויות
המטופל**

"יקראני ואענהו עמו-אנכי בצרה
אתלעהו
ואכברהו."
(תהילים צ"א)

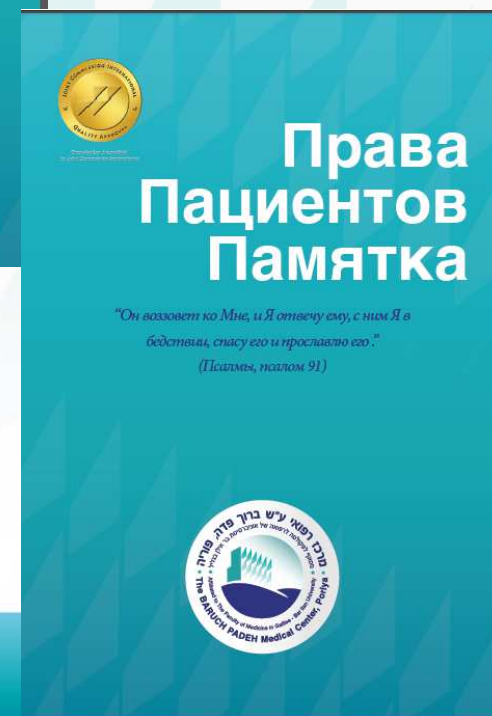

**كراسة
حقوق
المعالج**

"يدعوني فاستجب له، معه أنا في
الضيق، أنقذه وأمجده."
(مزامير 61)

**Patient
Rights
Booklet**

"He will call me and I shall answer him,
I am with him in trouble;
I shall rescue him and I shall honor him."
(Psalms 91:15)

**Права
Пациентов
Памятка**

"Он воззовет ко Мне, и Я отвечу ему, с ним Я в
бедствии, спасу его и прославлю его."
(Псалмь, псалом 91)

תודה!

